

Інноваційні методи і технології навчання дітей рідної мови і мовленнєвого спілкування Обмін досвідом У наш час поширення телебачення, комп'ютеризації та інших технічних засобів, які доступні дітям дошкільного віку в сім'ї і в ЗДО, дозволяє дитині збагатити пізнавальну сферу, але гальмує мовленнєву. Важливою умовою мовленнєвого розвитку випускника ЗДО є своєчасний і якісний розвиток зв'язного мовлення.

Інноваційні методи і технології навчання дітей рідної мови спрямовані насамперед на творчий розвиток особистості, її креативності в розв'язанні поставлених мовленнєвих завдань. Підґрунтям інноваційних методів є розвиток у дітей творчого і критичного мислення, креативного мовлення. Хочу поділитися інноваційними методами і технологіями, які використовую у своїй роботі для навчання дітей рідної мови, розвитку креативного, творчого мовлення.

Метод символів (символічної синектики) - це схематично-образне позначення реальної дійсності, зокрема мовленнєвих текстів (віршів, малих жанрів фольклору тощо) знаково-символічними засобами. Дітей спочатку вчу малювати символи, позначати один предмет із тексту вірша, потім другий тощо. Наприклад, слово «сонечко» діти позначають кружечком, «дівчинку» - трикутником з кружечком тощо. Дітям пропоную схему символів за змістом вірша, читаю вірш, показую відповідні символи і пропоную прочитати вірш за символами.

Метод мнемотехніки - це система різних прийомів ігрової спрямованості, побудованих за зоровими асоціаціями, які дозволяють легко і швидко запам'ятати текст (різновид методу символів).

Засобами мнемотехніки можуть бути: мнемоквадрати, мнемодоріжки, мнемотаблиці. З дітьми молодшого дошкільного віку застосовую прості картки - мнемоквадрати. Це зрозумілі зображення, які позначають одне слово, словосполучення, його характеристики або просте речення. Потім ускладнюю заняття, демонструючи мнемодоріжки - це кілька малюнків розташованих лінійно, з яких можна скласти речення з 2-3 слів.

І, нарешті, найскладніша структура - це мнемотаблиці. Вони являють собою зображення основних ланок, у тому числі схематичні, за якими можна запам'ятати і відтворити цілу розповідь або навіть вірш. Мнемотаблиці особливо ефективні під час розучування віршів. Суть полягає у тому, що на декілька слів або рядків вірша придумуються картинки - символи, які зображують дію або предмети. Таким чином, весь вірш зображується схематично. Кількість клітинок у таблиці залежить від складності та розміру тексту. Оволодіння прийомами роботи з мнемотаблицями значно скорочує час вивчення вірша і одночасно вирішує завдання, спрямовані на розвиток основних психічних процесів - пам'яті, уваги, образного мислення. При вивченні віршів дотримуємося особливих рекомендацій - не варто нав'язувати дітям асоціації чи образи, які їм абсолютно незрозумілі. Вивчаючи вірші за цією методикою, дітям стає не лише цікаво, але й вони активно розвивають своє мовлення, логічне мислення, пам'ять, творчу уяву. Найсприятливіший вік для вивчення віршів - 4-5 років. Саме в цей період починає активно розвиватися пам'ять малюка. Щоб вірш легко вчився, добираю його зміст таким чином, щоб відповідав віковим інтересам дитини. У роботі з вивчення віршів застосовую мнемотаблиці, складені власноруч. Прийом мнемотехніки ефективно використовую і при створенні та вивченні скоромовок. Маю авторський доробок із застосуванням мнемотехніки для вивчення відомих і доступних

дітям скоромонок та роботи з ними для активізації мовлення та вправляння у вимові звуків.

Метод моделювання передбачає наявність моделей, схем, символів, уявних чи умовних образів предметів і явищ, які відтворюють у символічній формі їхні основні типові характеристики. Це можуть бути моделі слів, речень для звукового аналізу слів та навчання елементів грамоти, складання казок, творчих розповідей.

Схеми-моделі застосовую не лише на мовленнєвих заняттях, але й в різних видах діяльності: ігровій, образотворчій, формуванні логіко-математичної компетентності тощо. Використовуючи метод моделювання дитина навчається сприймати предмети, явища, дії, поняття, епізоди тексту за допомогою спрощених схематичних зображень-символів, знаків. Схематичний образ відображає найбільш істотні зв'язки і властивості предметів. Наочне моделювання успішно використовую для повідомлення дітям різноманітних знань, а також як засіб розвитку їх розумових і мовленнєвих здібностей. Д. Ушинський писав: «Учить дитину якимось невідомим йому п'яти словам - він буде довго і марно мучитися, але зв'яжіть двадцять таких слів з картинками, і він засвоїть їх на льоту».